USNESENÍ

Krajský soud v Ostravě-pobočka v Olomouci rozhodl v senátě složeném z předsedy senátu Mgr. Pavla Telce a soudců Mgr. Bronislava Berana a JUDr. Markéty Pokorné ve věci

žalobkyně: **Jana S.**, narozená xxx
bytem xxx
zastoupená advokátem JUDr. Patrikem Nešporem
sídlem V Oblouku 170/1, 790 01 Jeseník

proti
žalované: **Nemocnice AGEL Jeseník a.s.**, IČO 47973927
sídlem Lipovská 103/39, 790 01 Jeseník
zastoupená advokátem JUDr. Janem Nemanským
sídlem Těšnov 1059/1, 110 00 Praha 1

za účasti vedlejšího účastníka **Generali Česká pojišťovna a. s.**,IČO 45272956
sídlem Spálená 75/16, 110 00 Praha 1

o náhradu škody nesprávným lékařským postupem, k odvolání žalované proti usnesení Okresního soudu v Jeseníku ze dne 21. 11. 2024, č. j. 3 C 63/2022-217,

takto:

Usnesení okresního soudu **se zrušuje** a věc **se vrací** okresnímu soudu k dalšímu řízení.

Odůvodnění:

1. Napadeným usnesením okresní soud přiznal znaleckému ústavu: Všeobecná fakultní nemocnice v Praze, sídlem U Nemocnice 499/2, 128 08 Praha 2, IČO 00064165, za vyhotovení ústavního znaleckého posudku ve věci okresního soudu sp. zn. 3 C 67/2022 odměnu a náhradu hotových výdajů dle vyhlášky č. 504/2020 Sb., o znalečném, v platném znění:
   - dle § 2 odst. 1, § 7 odst. 1 uvedené vyhlášky odměnu za vypracování znaleckého posudku MUDr. Kristianem Chrzem:
     - studium spisu, zdravotnické dokumentace … 8 hod. á 1.200 Kč … *9.600 Kč*,
     - výpis ze spisu a zdravotnické dokumentace … 8 hod. á 1.200 Kč … *9.600 Kč*,
     - vyhledání literatury … 2 hod. á 1.200 Kč … *2.400 Kč*,
     - vyšetření posuzované … 1 hod. á 1.200 Kč … *1.200 Kč*,
     - porady znalců … 6 hod. á 1.200 Kč … *7.200 Kč*,
     - koncept, závěr a vypracování posudku … 12 hod. á 1.200 Kč … *14.400 K*č,
   - dle § 2 odst. 1, § 7 odst. 1 uvedené vyhlášky odměnu za vypracování znaleckého posudku MUDr. Alešem Paclíkem:
     - studium spisu, zdravotnické dokumentace … 8 hod. á 1.200 Kč … *9.600 Kč*,
     - výpis ze spisu a zdravotnické dokumentace … 7 hod. á 1.200 Kč … *8.400 Kč*,
     - vyhledání literatury … 1 hod. á 1.200 Kč … *1.200 Kč*,
     - porady znalců … 6 hod. á 1.200 Kč … *7.200 Kč*,
     - koncept, závěr a vypracování posudku … 8 hod. á 1.200 Kč … *9.600 Kč*,
   - dle § 2 odst. 1, § 7 odst. 1 uvedené vyhlášky odměnu za vypracování znaleckého posudku Prof. MUDr. Martinem Prázným, CSc., Ph.D.:
     - studium spisu, zdravotnické dokumentace … 12 hod. á 1.200 Kč … *14.400 Kč*,

- výpis ze spisu a zdravotnické dokumentace … 4 hod. á 1.200 Kč … *4.800 Kč*,
- vyhledání literatury … 2 hod. á 1.200 Kč … *2.400 Kč*,
- porady znalců … 6 hod. á 1.200 Kč … *7.200 Kč*,
- koncept, závěr a vypracování posudku … 6 hod. á 1.200 Kč … *7.200 Kč*,

- dle § 2 odst. 1, § 7 odst. 1 uvedené vyhlášky odměnu za vypracování znaleckého posudku MUDr. Milanem Flekačem, Ph.D.:
  - studium spisu, zdravotnické dokumentace … 8 hod. á 1.200 Kč … *9.600 Kč*,
  - výpis ze spisu a zdravotnické dokumentace … 6 hod. á 1.200 Kč … *7.200 Kč*,
  - vyhledání literatury … 4 hod. á 1.200 Kč … *4.800 Kč*,
  - vyšetření posuzované … 1 hod. á 1.200 Kč … *1.200 Kč*,
  - porady znalců … 6 hod. á 1.200 Kč … *7.200 Kč*,
  - koncept, závěr a vypracování posudku … 6 hod. á 1.200 Kč … *7.200 Kč*,
- náhradu hotových výdajů dle § 11 odst. 1 a přílohy č. 2 uvedené vyhlášky … *2.075,30 Kč,* z toho činí:
  - kontrola posudku ředitelem nemocnice … 1.200 Kč,
  - balné … 50 Kč,
  - poštovné 4 x doporučený dopis … 381,30 Kč:
    - 6. 11. 2023 - MUDr. S. - vrácení ZD (95,10 Kč),
    - 8. 11. 2023 - Nemocnice AGEL Jeseník a. s. - žádost o zapůjčení ZD (85 Kč),
    - 14. 10. 2024 - OS Jeseník - předání posudku (106,10 Kč),
    - 14. 10. 2024 - Nemocnice AGEL Jeseník a. s. - vrácení ZD (95,10 Kč),
  - 4x tisk znaleckého posudku po 37 stranách formátu A4 x 3 Kč … 444 Kč,

celkem bez DPH … 155.675,30 Kč,
DPH ve výši 21 % … 32.691,81 Kč,
celkem tedy odměnu ve výši 188.367,11 Kč; s tím, že uvedená částka bude znaleckému ústavu proplacena z rozpočtových prostředků soudu po právní moci usnesení.

2. Proti uvedenému usnesení brojí odvoláním žalovaná, domáhajíc se jeho zrušení a vracení věci okresnímu soudu k dalšímu řízení. Předně žalovaná namítá, že okresní soud přiznal odměnu nesprávně z toho důvodu, že tato byla opakovaně vyčíslena, když okresní soud odměnu přiznal jednotlivým zpracovatelům, a to tak, že MUDr. Kristianovi Chrzovi přiznal odměnu ve výši 44.400 Kč, MUDr. Alešovi Paclíkovi přiznal odměnu ve výši 36.000 Kč, prof. MUDr. Martinovi Práznému, CSc., Ph.D., přiznal odměnu ve výši 36.000 Kč a MUDr. Milanovi Flekačovi, Ph.D., přiznal odměnu ve výši 37.200 Kč, přičemž však ve věci byl znalcem ustanoven znalecký ústav, ve vztahu k němuž mělo být znalečné určeno. Podle žalované měl tedy soud prvního stupně při vyčíslení znalečného znaleckému ústavu postupovat tak, že měl komplexně určil znalečné jako celek pro jednu osobu (tedy jednoho znalce, kterým byl v tomto případě znalecký ústav), nikoliv ve vztahu ke všem osobám, které se na zpracování znaleckého posudku podílely. V tomto směru na podporu své argumentace žalovaná citovala z odborné literatury (např. VISINGER, Radek. § 31 [Odměna]. In: DÖRFL, Luboš, KRYSL, Alexandr, LEHKÁ, Markéta, VISINGER, Radek. Zákon o znalcích, znaleckých kancelářích a znaleckých ústavech. 1. vydání. Praha: C. H. Beck, 2021, s. 274, marg. č. 2.; ŠEVČÍK, P., MALAST, J., POLÁČEK, B. *Zákon o znalcích, znaleckých kancelářích a znaleckých ústavech. Praktický komentář.* [Systém ASPI]. Wolters Kluwer, komentář k § 31. Shodně také KŘÍSTEK, L., BÜRGER, P., VUČKA, J. *Zákon o znalcích, znaleckých kancelářích a znaleckých ústavech. Komentář.* [Systém ASPI]. Nakladatelství Leges, komentář k § 31 atd.), z níž vyplývá, že znalečné je v případě znaleckého posudku zpracovaného znaleckým ústavem počítáno za každý úkon pouze jednou, tj. jako ve prospěch jednoho znalce. V opačném případě by dle názoru žalované docházelo k obcházení zákona, kdy jednomu znalci by bylo přiznáváno znalečné v podstatně větší výši, než by mu dle zákona o znalcích skutečně náleželo. Postup zvolený soudem prvního stupně by ve svém důsledku také znamenal, že znalecký posudek by se měl v takovém případě „skládat“ z jednotlivých dílčích znaleckých posudků výše uvedených zpracovatelů znaleckého posudku. Znalecký posudek

předložený znalcem je však komplexní a veškeré náležitosti stanovené § 28 zákona o znalcích splňuje pouze ve svém souhrnu. Mimo to ze znaleckého posudku nelze ani seznat, kterou konkrétní část by měl zpracovávat ten který zpracovatel. S ohledem na uvedené je žalovaná přesvědčena o tom, že přiznané znalečné minimálně čtyřnásobně převyšuje jeho skutečnou výši, když odměna byla rozpočítána dle jednotlivých zpracovatelů samostatně. Dále namítala, že okresní soud přiznal časovou odměnu za činnosti, za které náleží dle vyhl. č. 504/2020 Sb. (dále jen vyhláška) paušální odměna. Konkrétně vytýkala, že v rozporu s citovanou vyhláškou byla přiznána časová odměna za *studium spisu a zdravotnické dokumentace*, ačkoliv dle položky č. 2 přílohy č. 1 vyhlášky, tj. *převzetí a obeznámení se s případem včetně seznámení se znalce se spisem*, náleží za tento úkon nepochybně paušální odměna ve výši 500 Kč, dále okresní soud přiznal časovou odměnu za *výpis ze spisu a zdravotnické dokumentace*, ačkoliv lze tento úkon bezpochyby podřadit pod výše uvedenou položku č. 2, když je svou povahou obdobný, tj. za tento úkon lze stanovit pouze paušální odměnu ve výši maximálně 500 Kč. Rovněž okresní soud přiznal časovou odměnu za činnost *vyhledání literatury*, ačkoliv tato činnost vykazuje povahu úkonů uvedených v položkách č. 2, respektive 3 [*přešetřování (nahlížení do registru, archivu a obdobné činnosti)*] přílohy č. 1 vyhlášky, to znamená, že za tuto činnost lze dle žalované přiznat paušální odměnu nejvýše ve výši 500 Kč. Mimo to žalovaná považuje vyčíslení odměny za *vyhledávání literatury* v řádech jednotek tisíc korun za excesivní, tím spíše za situace, kdy vyhledání provádí osoba, která je odborníkem v daném oboru a má nepochybně povinnost mít o odborné literatuře větší povědomí a znalosti. Konečně žalovaná v uvedeném směru vytýkala přiznání časové odměny za *porady znalců*, ačkoliv k tomu není žádný právně relevantní důvod. Žalovaná je přesvědčená o tom, že tento úkon znalce lze podařit pod položku č. 2 nebo 3 přílohy č. 1 vyhlášky. To znamená, že za tuto činnost lze přiznat paušální odměnu nejvýše ve výši 500 Kč. Ostatně, v opačném případě by dle názoru žalované mohlo docházet ke zneužívání obdobných úkonů, jako jsou *porady znalců* pouze za účelem umělého navyšování znalečného. Žalovaná poukazuje dále na to, že z usnesení ani nevyplývají žádné konkrétní důvody pro vyčíslení výše uvedených úkonů znalce jako úkonů, za něž se přiznává časová odměna (viz § 5 odst. 3 vyhlášky) a nikoliv paušální; to se týká zejména *porady znalců*. Z usnesení se žádným způsobem nepodává, že by snad znalec jakkoli osvědčil okolnosti svědčící pro to, aby odměna za úkon nebyla určena jako paušální, ani tyto okolnosti v řízení nevyšly najevo jinak. Bez konkrétního odůvodnění proto považuje žalovaná vyčíslení znalečného za jednotlivé úkony za arbitrární a rozhodnutí za nepřezkoumatelné. Další skupina námitek žalované je založena na argumentaci o tom, že znalečné je přiznáno za shodné úkony opakovaně, a to při odlišné časové dotaci. Některé úkony se u zpracovatelů znaleckého posudku nelogicky opakují, respektive týkají se činností, kterou by mohl bez obtíží vykonat pouze jeden z nich a dle konstatování znalce se tak ostatně reálně i stalo. Poukazuje na to, že se u jednotlivých zpracovatelů opakovaně vyskytuje položka *výpis ze spisu a zdravotnické dokumentace*, jakkoliv musí být zřejmé, že tento úkon, který má být navíc vyúčtován paušálně, postačí učinit pouze jednou. Je totiž logické, že ostatní zpracovatelé znaleckého posudku budou čerpat z téhož výpisu a nebudou nadbytečně pořizovat totožný výpis opětovně. V této souvislosti poukazovala na str. 14 až 15 znaleckého posudku, z něhož se podává, že (cit.): „*Zpracovatel MUDr. Chrz byl pověřen provedením výpisu ze spisu a spolu s MUDr. Paclíkem posouzením případu z pohledu chirurga – traumatologa. Prof. MUDr. Prázný, CSC., Ph.D. a MUDr. Flekař, Ph.D. byli pověřeni posouzením diabetologické problematiky případu.“,* dále na str. 15 znaleckého posudku: „*MUDr. Chrz koordinoval práci znalců a vyhledal aktuálně platné doporučené postupy, připravil jejich analýzu a přehled předložil zúčastněným znalcům.“* Sám znalec proto připouští, že minimálně stran položek *výpis ze spisu a zdravotnické dokumentace* a *vyhledání literatury* byla jejich provedením pověřena jediná osoba, a to MUDr. Chrz. Tato osoba proto mohla být jako jediná oprávněna tyto položky účtovat. Žalované dále není zřejmé, z jakého důvodu je u konkrétních úkonů, které mají být dle žalované vyúčtovány paušálně, jednotlivých zpracovatelů znaleckého posudku uveden odlišný počet hodin, když na studium spisu, zdravotnické dokumentace je alokováno buď 8, nebo 12 hodin, u výpisu ze spisu a zdravotnické dokumentace je alokováno 4, 6, 7 nebo 8 hodin a u vyhledání literatury jsou alokovány 1, 2 neb 4 hodiny. Uvedená rozličná alokace hodin je o to více nelogická za situace, že všechny tyto

úkony jsou v zásadě opakující se. Jinými slovy není jasné, z jakého důvodu by měl ten který z výše uvedených úkonů u jednoho ze zpracovatelů znaleckého posudku trvat 4 hodiny, u jiného 8 hodin, když jejich obsahová náplň musí být prakticky totožná. Znalečné tedy bylo dle výše uvedeného nesprávně navyšováno přiznáním různé časové dotace za shodné úkony. Nadto bylo několik úkonů účtováno všemi zpracovateli, ačkoli těmito úkony byl pověřen jen jediný zpracovatel. Tato skutečnost poté vedla k tomu, že celkový součet hodin strávený nad *výpisem ze spisu a zdravotnické dokumentace* činí dle vyčíslení 25 hodin, ačkoli je takový výpis obsažen na cca 9 stranách znaleckého posudku. Takový objem hodin je proto zcela neodpovídající, a to zejména vzhledem k rozsahu a obsahu znaleckého posudku. Stejně je tomu v případě vyhledání literatury, kdy celkový součet hodin takto strávený činí 9 hodin; nehledě na to, že ve znaleckém posudku absentuje jakákoli zmínka o odborné literatuře, příp. seznam literatury, z níž jednotliví zpracovatelé vycházeli. Pro žalovanou proto není jakkoli seznatelné, co je vlastně za reálnou činnost v časově udávaném rozsahu pod těmito úkony zahrnuto. Současně je třeba poukázat na to, že na zpracování znaleckého posudku se podíleli 4 zpracovatelé, z nichž 2 měli totožnou specializaci v oboru chirurgie – traumatologie a 2 v oboru interna – endokrinologie. Z odůvodnění usnesení přitom není žádným způsobem zřejmé, proč bylo nutné pro zpracování znaleckého posudku přibrat více znalců s totožnou specializací, a to ještě dvakrát. Žalovaná dále namítá, že odměna za vypracování samotného znaleckého posudku je nadhodnocená, a to zejména v účtování položek *koncept, závěr a vypracování posudku*. Jednotliví zpracovatelé znaleckého posudku dle usnesení vynaložili na jeho vypracování od 6 do 12 hodin práce. Za tuto činnost jim soud prvního stupně přiznal odměnu v souhrnu ve výši 38.400 Kč, a to v situaci, kdy prvních 14 stran znaleckého posudku tvoří pouze přepis zadání, otázek a výpis ze zdravotnické dokumentace, posledních 16 stran znaleckého posudku pak představuje podpisová část, doložka znalce a fotografie, což znamená, že stěžejní část znaleckého posudku, tj. nález, posudek odůvodnění a závěr se nachází na pouhých 9 stranách (str. 14-22). Přitom navíc části *4. Posudek* a *5. Odůvodnění* nemají žádný věcný obsah a pouze odkazují na odpovědi na položené otázky uvedené v části *6. Závěr* znaleckého posudku. Žalovaná s ohledem na uvedené považuje vyčíslení odměny za zpracování znaleckého posudku za nepřiměřené a zcela neodpovídající. Konečně žalovaná vytýká napadenému usnesení jeho nepřezkoumatelnost, když toto postrádá jakékoliv odůvodnění. Nelze z něj dovodit, z jakého důvodu byla odměna přiznána v zásadě jednotlivým zpracovatelům znaleckého posudku, a nikoliv znaleckému ústavu, proč byla přiznána za mnohé úkony zpracovatelů časová odměna, ačkoliv za ně náleží paušální odměna a proč je znalečné přiznáno za totožné úkony opakovaně, a to při odlišné časové dotaci za jednotlivé úkony. Z usnesení lze dovodit, že soud prvního stupně zvýšil odměnu znalce o 20 % v souladu s ustanovením § 2 odst. 1 a § 7 odst. 1 vyhlášky, když za jednu hodinu práce znalce byla přiznána odměna ve výši 1.200 Kč. Žalované však není zřejmé, z jakého důvodu došlo k navýšení odměny znalce. Dle žalované je přitom podstatné, aby navýšení odměny znalce soudem bylo vždy řádně odůvodněno, jelikož jsou to totiž účastníci řízení, kteří ve svém důsledku nesou náklady na odměnu znalce. Okresní soud přiznal znalci paušální náhradu ve výši 1.200 Kč za *kontrolu posudku nemocnice ředitelem*. Dle žalované není vůbec zřejmé, na základě čeho soud prvního stupně dospěl k závěru, že (i) se jedná o hotový výdaj, když dle věcného vymezení náhrad hotových výdajů uvedených v § 11 vyhlášky tam tento svou povahou nenáleží a obsahově mu není ani blízký, a (ii) proč jeho výši stanovil na 1.200 Kč, tedy na hodnotu, jež odpovídá soudem prvního stupně navýšené časové odměně za jednu hodinu práce. K povinnosti soudu řádně odůvodnit své rozhodnutí pak žalovaná odkazovala na relevantní nálezovou judikaturu Ústavního soudu, z čehož dovozovala, že postrádá-li usnesení jakékoliv odůvodnění, z něhož by mohli účastníci řízení seznat, co soud prvního stupně vedlo k vyčíslení znalečného, je nepřezkoumatelné. Je přitom nepodstatné, že se jedná o rozhodnutí, kterým není rozhodováno o meritu věci; i taková rozhodnutí totiž vyžadují odůvodnění, byť mohou být vzhledem ke své povaze stručnější. Je přitom zcela nepochybně povinností soudu prvního stupně v usnesení odůvodnit skutečnost, proč vychází z konkrétní výše hodinové sazby odměny znalce, která není ani v rozmezí nabízeného znaleckého vyhláškou, ale dokonce jde pro existenci blíže neodůvodněných mimořádných okolností nad tuto výši. Žalovaná

pak uvedla vlastní představu znalečného v dané věci, položkově rozvedenou, kdy odpovídající znalečné dle ní představuje částku 15.155,61 Kč.

3. Žalobkyně se k odvolání žalované vyjádřila tak, že se s argumenty snesenými žalovanou zcela ztotožňuje. Poukazovala zejména na nepřezkoumatelnost napadeného usnesení s odkazem na závěry vyplývající z judikatury ústavního soudu. Navrhovala zrušení napadeného usnesení, popř. jeho změnu tak, že by na znalečném byla přiznána částka 15.155,61 Kč, jak v rámci svého odvolání odůvodnila žalovaná.

4. K odvolání žalované se vyjádřil i dotčený znalecký ústav, který považuje napadené rozhodnutí za správné, když okresní soud podle jeho názoru zohlednil náročnost předloženého posudku. Vychází z předpokladu, že obrátil-li se soud se znaleckým posudkem na znalecký ústav, jedná se o zvlášť obtížný případ a z tohoto důvodu ředitel nemocnice jmenuje minimálně dva odborníky pro každé znalecké odvětví, tj. v posuzované věci celkem čtyři, z čehož plyne časová náročnost každého z nich se seznámením se se spisem a zdravotnickou dokumentací či vyhledávání odborné literatury. Podle znaleckého ústavu byly řádně zodpovězeny všechny zadané úkoly, přičemž určujícím kritériem je náročnost a stupeň odbornosti, kterou bylo třeba vynaložit; v posuzované věci šlo o případ vyžadující zvláštní odbornou specializaci. Znalecký ústav zdůrazňoval s odkazem na judikaturu zejména Ústavního soudu, že pokud znalec provede dle pokynů znalecký posudek řádně a včas, vzniká mu legitimní očekávání na odměnu.

5. Krajský soud při konstatování včasnosti a přípustnosti odvolání a jeho podání oprávněnou osobou přezkoumal usnesení okresního soudu včetně řízení, které jeho vydání předcházelo, a dospěl k závěru, že napadené usnesení nemůže obstát.

6. Z obsahu spisu, v rozsahu potřebném pro projednání odvolání žalované, vyplývá, že žalobou podanou u okresního soudu dne 30. 3. 2022 se žalobkyně proti žalované domáhá zaplacení částky 817.500 Kč s příslušenstvím jako bolestného a částky 2.494.216 Kč s příslušenstvím jako ztížení společenského uplatnění z titulu odškodnění následků nesprávného postupu v léčebné péči poskytnuté žalovanou žalobkyni. První jednání ve věci okresní soud uskutečnil dne 24. 5. 2023, v rámci něhož zamítl důkazní návrh žalobkyně písemným odborným posudkem MUDr. Fargaše a účastníkům předestřel, že shledává za potřebné k posouzení otázky správného či nesprávného postupu zdravotnického zařízení podání znaleckého posudku s tím, že jednání odročil a účastníkům umožnil ve lhůtě 30-ti dnů položení otázek na znalce. Usnesením ze dne 11. 9. 2023, č. j. 3 C 63/2022-144, okresní soud ustanovil ve věci znalecký ústav Všeobecnou fakultní nemocnici Praze, kterému ložil ve lhůtě 6-ti měsíců od doručení spisu, aby se vyjádřil k průběhu léčení zlomenin kostí levého bérce žalobkyně z 1. 4. 2019, zejména zda poskytování zdravotních služeb bylo v souladu s dostupnými poznatky lékařské vědy a zda bylo provedeno včas a v náležitém rozsahu; současně měl znalecký ústav odpovědět na otázky žalované a vedlejšího účastníka založené ve spise. Spis byl znaleckým ústavem převzat dne 6. 10. 2023. Podáním ze dne 16. 10. 2023 požádal znalecký ústav o prodloužení lhůty k předložení znaleckého posudku do 5. 10. 2024 z kapacitních důvodů. Znalecký posudek pak byl předložen dne 16. 10. 2024. Dne 8. 11. 2024 doručil znalecký ústav okresnímu soudu fakturu č. 2024442087na částku 188.367,11 Kč, včetně DPH, za podání znaleckého posudku, jeho přílohu tvořilo 6 listů, kdy na 4 listech byla vyúčtování „znalečného“ ve vztahu ke každé z osob podílejících se vypracování znaleckého posudku, která okresní soud obsahově zcela převzal do výroku (viz jednotlivý označení lékaři) s tím, že je účtována zvýšená časová odměna dle § 7 odst. 1 vyhlášky, dále byla přílohou listina označená jako Rozúčtování administrativních nákladů ředitelství VFN, jejíž obsah okresní soud rovněž zcela převzal do výroku napadeného usnesení. Poslední přílohou předmětné faktury pak byla kopie osvědčení o registraci Všeobecné fakultní nemocnice v Praze jako plátce DPH. Dne 21. 11. 2024 pak okresní rozhodl o znalečném, kdy napadené rozhodnutí učinila vyšší soudní úřednice. Vyúčtování znalečného nebylo před rozhodnutím o znalečném účastníkům doručováno.

7. Podle § 169 o. s. ř. odst. 1) není-li stanoveno jinak, ve vyhotovení usnesení se uvede, který soud je vydal, jména a příjmení soudců, označení účastníků, jejich zástupců a věci, výrok, odůvodnění, poučení o tom, zda je přípustný opravný prostředek nepočítaje v to žalobu na obnovu řízení a pro zmatečnost, a o lhůtě a místu k jeho podání, a den a místo vydání usnesení, odst. 2) vyhotovení každého usnesení, kterým se zcela vyhovuje návrhu na předběžné opatření, návrhu na zajištění důkazu, návrhu na zajištění předmětu důkazního prostředku ve věcech týkajících se práv z duševního vlastnictví nebo jinému návrhu, jemuž nikdo neodporoval, nebo usnesení, které se týká vedení řízení, anebo usnesení podle § 104a, nemusí obsahovat odůvodnění. Odůvodnění nemusí obsahovat rovněž usnesení, kterým bylo rozhodnuto nikoli ve věci samé, připouští-li to povaha této věci a je-li z obsahu spisu zřejmé, na základě jakých skutečností bylo rozhodnuto; v tomto případě se ve výroku usnesení uvedou zákonná ustanovení, jichž bylo použito, a důvod rozhodnutí.

8. Odvolací soud připomíná a zdůrazňuje, že je výrazem doktríny i ustálené judikatury, zejména ústavněprávní, že řádné odůvodnění soudního rozhodnutí (i ve formě usnesení) je pravidlem a že redukce či absence odůvodnění je oproti tomu výjimkou. Rozhodnutí bez odůvodnění je totiž nepřezkoumatelné, nelze u něj vyloučit libovůli, nedokáže vysvětlit, natož přesvědčit, a stává se tak „podezřelým“ ze snahy vyhnout se kontrole a ustát protiargumentaci. Z hlediska principů řádně vedeného soudního řízení může neakceptovatelná libovůle spočívat i v nedostatečném odůvodnění usnesení (srov. nález Ústavního soudu ze dne 24. 8. 2021 sp. zn. III. ÚS 1644/21). Již v nálezu ze dne 3. 9. 2009, sp. zn. III. ÚS 346/09, se pak Ústavní soud k interpretaci ustanovení § 169 odst. 2 o. s. ř. vyjádřil tak, že toto nutno vyložit v souladu s jeho smyslem a účelem. Smyslem zmíněného ustanovení je zbavit soud povinnosti odůvodnit rozhodnutí, které zřejmě nebude napadeno odvoláním, neboť s ním všichni účastníci souhlasí. Postrádá racionalitu zbavit soud povinnosti odůvodnit rozhodnutí tam, kde se k návrhu, na jehož základě bylo rozhodnutí vydáno, účastník vůbec nemohl vyjádřit. Jinak řečeno, spojení „usnesení, kterým se zcela vyhovuje návrhu, jemuž nikdo neodporoval“, je třeba vykládat tak, že jde o usnesení, kterým se zcela vyhovuje návrhu, jemuž nikdo neodporoval, ačkoliv mu reálně – chtěl-li by – odporovat mohl.

9. Z výše popsaných východisek pak podle odvolacího soudu nutně rezultuje závěr, že rozhodnutí o přiznání znalečného je ze své podstaty rozhodnutím, které musí obsahovat odůvodnění. Je tomu tak proto, že se jedná o rozhodnutí, proti němuž je přípustný opravný prostředek a dále zejména proto, že zpravidla se účastníci k vyúčtování znalečného před vydáním rozhodnutí nemají možnost vyjádřit, což je ostatně i situace nastalá v projednávané věci. Rovněž nelze odhlédnout, jak správně poukazuje odvolatelná (žalovaná), od toho, že sice rozhodnutím o znalečném je rozhodováno o procesním nároku osoby zúčastněné na řízení (znalce, znaleckého ústavu), avšak s přímým dopadem do procesních práv a povinností účastníků, který nachází odraz v následné povinnosti k náhradě nákladů řízení, a to jednak mezi účastníky, popř. ve vztahu ke státu, je-li znalečné hrazeno, byť dílem, státem.

10. Nelze tedy v právě posuzované věci akceptovat napadeného rozhodnutí okresního soudu, který rozhodl o znalečném, aniž by své rozhodnutí řádně odůvodnil. Z napadeného usnesení a obsahu spisu lze pouze uzavřít, že okresní soud zcela nekriticky akceptoval znaleckým ústavem předložené vyúčtování a že rezignoval na svou povinnost takto předložené vyúčtování přezkoumat. Odvolacímu soudu tak nezbylo než napadené rozhodnutí dle ust. § 219a odst. 1, písm. b) o. s. ř. pro nepřezkoumatelnost zrušit a dle ust. § 221 odst. 1, písm. a) o. s. ř. věc vrátit okresnímu soudu k dalšímu řízení.

11. V dalším řízení se okresní soud v prvé řadě zaměří na to, zda znaleckému ústavu vznikl nárok na znalečné a za jím předložené vyúčtování odpovídá kritériím ust. § 17 vyhlášky č. 504/2020 Sb., o znalečném, zejména z pohledu jeho přezkoumatelnosti a zda hotové výdaje, které znalecký ústav požaduje k náhradě, jsou řádně doloženy (§ 11 odst. 2 vyhlášky). V uvedeném směru okresní soud neopomene zohlednit všechny námitky proti vyúčtování znalečného, které učinily účastníci, zejména odvolatelka, v rámci svého odvolání (viz shora). Okresní soud si vyjasní, která z účtovaných činností znaleckého ústavu spadá pod časovou odměnu (§ 2 vyhlášky) a která pod

paušální odměnu (§ 5 vyhlášky) a zda vůbec znalecký ústav osvědčil okolnosti, aby mu místo paušální odměny za činnosti uvedené v příloze č. 1vyhlášky byla přiznána odměna časová (§ 5 odst. 3 vyhlášky). Okresní soud bude důsledně dbát pravidel pro určení výše časové odměny obsažených v § 4 vyhlášky a dále toho, že zvýšení odměny je přípustné pouze v případě mimořádné obtížnosti znaleckého posudku § 7 vyhlášky, kdy konkrétní okolnosti musí být znaleckým ústavem tvrzeny. Vyvstane-li potřeba, což se z obsahu spisu jeví, vyžádá si okresní soud od znaleckého ústavu doplnění vyúčtování, v němž znalecký ústav minimálně řádně odůvodní časové dotace na jednotlivé činnosti. Rovněž se okresní soud bude zabývat otázkou, zda odpovídá obecným standardům ústavní znalecké činnosti ustanovování vždy dvou odborníků z dané specializace. Zásadně pak okresní soud nové rozhodnutí ve všech jeho aspektech podrobně odůvodní tak, aby účastníkům a znaleckému ústavu jasně a srozumitelně zpřístupnil své úvahy, kterými se při rozhodování o znalečném řídil, přičemž se neopomene vypořádat s argumenty účastníků či znaleckého ústavu, kterým nepřisvědčí.

12. S ohledem na složitost problematiky rozhodování o znalečném v posuzované věci okresní soud rovněž zváží postup dle § 7, popř. § 8, zákona č. 121/2008 Sb., o vyšších soudních úřednících a vyšších úřednících státního zastupitelství a o změně souvisejících zákonů.

Poučení:

Proti tomuto usnesení **není** dovolání přípustné (§ 238 odst. 1 písm. k/ o. s. ř.).

Olomouc 21. února 2025

Mgr. Pavel Telec v. r.
předseda senátu